

Naar de mondhygiënist

Noodzakelijke zorg of verdienmodel?

De mondhygiënist is niet meer weg te denken uit de moderne tandartspraktijk. De meeste volwassenen lagen er al eens in de stoel. Over de noodzaak van goede mondzorg bestaat geen twijfel. Maar is een verwijzing altijd nodig?

● Wij deden onderzoek onder een representatieve groep van 1000 Nederlanders naar hun ervaringen met de mondhygiënist. Daaruit blijkt dat bijna 60% van hen de mondhygiënist weleens bezoekt. Hoewel 84% tevreden is over de behandelingen, twijfelt een deel over het nut en de noodzaak ervan. Die twijfel gaat niet over het belang van goede mondzorg, maar vooral over de vraag of en wanneer een behandeling bij de mondhygiënist van toegevoegde waarde is. Ons onderzoek laat zien dat patiënten willen begrijpen waarom hun tandarts ze doorverwijst. Zonder duidelijke uitleg

voelt een bezoek soms meer als een vast onderdeel van het tandartsbezoek dan als een bewuste keuze.

Wie doet wat?

Tandartsen en mondhygiënisten werken vaak samen in de tandartspraktijk. De tandarts controleert het gebit en behandelt – naast het vullen van gaatjes – vooral grotere of ingewikkelde problemen. Denk aan het trekken van tanden of kiezen, een wortelkanaalbehandeling of het plaatsen van kronen en bruggen. De mondhygiënist richt zich hoofdzakelijk op het voorkomen en behandelen van tandvleesproblemen

en op het schoonhouden van het gebit, bijvoorbeeld door tandsteen en tandplak te verwijderen en advies te geven over gebitsverzorging.

Sinds enkele jaren mogen mondhygiënisten ook sommige eenvoudige tandartsbehandelingen uitvoeren, zoals verdoven, röntgenfoto's maken en zelfs gaatjes vullen. Het maakt voor de kosten niet uit of de tandarts of de mondhygiënist je behandelt. Voor identieke behandelingen rekenen ze hetzelfde (maximum)tarief. Dit komt doordat in de mondzorg de vaste codes die op de factuur staan, gekoppeld zijn aan de verschillende behandelingen.

Gebrek aan uitleg

Voor de patiënt is niet altijd duidelijk wie wat doet in de tandartspraktijk. Verschillende deelnemers aan ons onderzoek vinden dat hun tandarts niet of onvoldoende duidelijk maakt wat de reden is dat ze naar de mondhygiënist 'moeten'. Waarom is een behandeling nodig? Wat zijn de consequenties als je niet gaat? Die vragen blijven volgens de geënuquêteerden te vaak onbeantwoord. Daardoor vinden ze het lastig om te beoordelen of een behandeling noodzakelijk is. De onduidelijkheid weegt extra zwaar omdat de meeste mondzorg niet meer in de basisverzekering zit zodra je meerderjarig bent. De kosten komen dan deels of helemaal voor eigen rekening. Juist dan wil je weten waarvoor je betaalt. Of je wilt een goede afweging kunnen maken of je een tandartsverzekering moet afsluiten die ook de kosten van de mondhygiënist dekt.

Automatisme of noodzaak?

Het ontbreken van uitleg kan het gevoel geven dat een verwijzing meer automatisme is dan medisch noodzakelijk. In de meeste gevallen zijn de tandarts en mondhygiënist in dezelfde praktijk werkzaam. Het 'doorschuiven' van patiënten is dan eenvoudig. 'Ik vind dat een bezoek aan de mondhygiënist te vaak wordt aangeraden, puur om financiële redenen', laat een van de deelnemers weten. 'Mijn tandarts zei jaren geleden letterlijk: "U bent zo goed verzekerd, daar gaan we eens even goed gebruik van maken."'

Verschillende deelnemers melden op aanraden van hun tandarts naar de mondhygiënist te gaan, maar twifelen aan de effectiviteit van de behandeling. Zo zegt iemand dat het voor haar geen verschil lijkt te maken of ze wel of niet gaat. 'Bij mijn vorige tandarts had ik geen mondhygiënist en toen had ik net zo veel problemen met mijn tanden als nu.' Een ander laat weten: 'De mondhygiënist bestond

vroeger ook niet, toen deed mijn tandarts dat er gewoon bij. Het is een verdienmodel geworden.'

Zulke ervaringen zorgen ervoor dat bij een deel van de consumenten het gevoel blijft hangen dat niet altijd wordt gekeken of een behandeling nodig is. Al lijkt het er ook op dat patiënten nauwelijks vragen stellen aan hun tandarts over de reden van de doorverwijzing. Daarom ons advies: vraag je tandarts of mondhygiënist altijd om uitleg over wat er in je mond speelt en wat een behandeling moet opleveren.

PPS-score

Tandartsen gebruiken vaak de PPS-score (Periodieke Parodontale Screening) om te bepalen of het nodig is om naar de mondhygiënist te gaan. Die score zegt iets over de gezondheid van het tandvlees: hoe hoger de score hoe meer kans op problemen. Omdat de PPS-score een hulpmiddel is en geen exacte wetenschap kunnen tandartsen dezelfde uitkomst verschillend beoordelen.

Ook persoonlijke opvattingen over de definitie van goede mondzorg spelen mee. Dat maakt dat de ene tandarts doorverwijst en de andere niet bij dezelfde omstandigheden. 'Bij mijn vorige tandarts ging ik wel naar de mondhygiënist. Mijn huidige tandarts heeft het er nog nooit over gehad, dus ik ga niet meer', is de reactie van een van de deelnemers aan ons onderzoek.

Een verwijzing naar de mondhygiënist is vooral bedoeld voor degenen met (een verhoogd risico op) tandvleesproblemen. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn als je veel tandsteen hebt, last hebt van bloedend tandvlees of (kans op) tandvleesontsteking. Roken en sommige ziekten vergroten de kans op tandvleesontstekingen. Dan kan een regelmatige gebitsreiniging erger voorkomen. Als je een gezond gebit en weinig tandsteen hebt, is de toegevoegde waarde minder. ►

'Vergoed preventie uit het basispakket'

'Het is zorgelijk dat een bezoek aan de mondhygiënist of tandarts soms wordt overgeslagen omdat het te duur is', zegt Ramona de Jong belangenbehartiger. 'Als je zorg uitstelt, loop je meer kans op grotere problemen met je tanden en tandvlees. Daardoor kunnen behandelingen later juist zwaarder en duurder worden. Goede mondzorg helpt om klachten te voorkomen. Het zou daarom verstandig zijn om preventie vanuit het basispakket te vergoeden en mondzorg langer in het basispakket te houden voor jongvolwassenen, bijvoorbeeld tot 25 jaar. Zo blijven jongeren beter beschermd en kunnen problemen eerder worden aangepakt.'

Maar ook dat is persoonlijk. 'De behandeling geeft een heerlijk fris en schoon gevoel', laat een deelnemer weten. Voor haar is een bezoek aan de mondhygiënist een vanzelfsprekendheid. Voor 33% geldt dat ze jaarlijks of halfjaarlijks naar de mondhygiënist gaan, vaak in combinatie met het bezoek aan de tandarts. 'Bij mijn tandarts is dat onderdeel van de jaarlijkse controle', zegt iemand. Een ander: 'Je wordt bij onze praktijk geholpen door de mondhygiënist en dan nog nagekeken door de tandarts.'

Van de 1000 deelnemers aan ons onderzoek gaat 41% niet (meer) naar de mondhygiënist. Voor ruim een kwart van hen geldt dat ze er nog nooit zijn geweest. Wel geeft een deel aan dat de tandarts of assistent tandsteen zo nodig verwijdert als ze voor de periodieke controle komen. Een grondiger gebitsreiniging door de mondhygiënist lijkt daardoor onnodig.

Goed voorbereid

- **Vraag vooraf naar de kosten. De mondhygiënist kan meestal inschatten hoeveel tijd de behandeling kost. Zo kom je niet voor verrassingen te staan.**
- **Check de rekening. Behandelingen worden vaak per 5 minuten gedeclareerd. Noteer eventueel zelf de begin- en eindtijd.**
- **Controleer je tandartsverzekering. Sommige verzekeringen vergoeden maar tot een maximumbedrag per jaar.**
- **Moet er wat tandsteen worden weggehaald? Vraag je tandarts dat meteen te doen, zodat een extra behandeling misschien niet nodig is.**

Kostenplaatje

Van degenen die niet naar de mondhygiënist gaan, is bij een kwart het kostenplaatje de reden. Dit is behoorlijk gelijk verdeeld over de leeftijdsgroepen. Patiënten die wel plaatsnemen in de stoel van de mondhygiënist vinden de kosten overigens ook nogal eens erg hoog.

60%

van de geënquêteerden heeft een tandartsverzekering

Een tandartsverzekering betekent niet altijd dat de behandelingen gratis zijn. 'Ook al heb je een verzekering, je moet alsnog betalen', zegt iemand. Al geldt dat laatste niet altijd, omdat dit afhangt van de polisvoorwaarden van je verzekering. Sommige aanvullende tandartsverzekeringen vergoeden bijvoorbeeld de (half-) jaarlijkse controle en een beperkte gebitsreiniging voor 100%, bij andere verzekeringen betaal je altijd een deel van de rekening zelf.

Behandelingen bij de mondhygiënist worden meestal per tijdseenheid van 5 minuten berekend tegen een maximumtarief van €16,82. 'Er wordt gerommeld met het aantal blokken van 5 minuten', is een van de reacties. 'En nooit in het voordeel van de patiënt; het is altijd een afronding naar boven in het voordeel van de tandartsenpraktijk.' Een ander laat weten: 'Ik vind de kosten redelijk, maar kreeg een keer ruzie over de rekening. Er werd meer gedeclareerd dan de duur van de schoonmaak.' Wil je voorkomen dat je te veel betaalt? Houd dan zelf de begin- en eindtijd van de behandeling bij. Dat maakt het makkelijker om te controleren of de rekening klopt. Je kunt ook van tevoren vragen om

alleen het hoognodige te doen. Daarmee voorkom je dat de mondhygiënist te veel tijd inplant voor de afspraak en die vervolgens 'vol maakt'.

Goed poetsen

Problemen met je gebit kun je deels zelf voorkomen. Twee keer per dag goed poetsen met fluoridetandpasta blijft de basis van goede mondzorg. Daarnaast is het belangrijk om de ruimte tussen tanden en kiezen goed schoon te houden, bijvoorbeeld met tandenstokers, flosdraad of ragers. Juist daar blijft vaak tandplak zitten. Als je tandplak niet verwijdert, kan die verhard tot tandsteen. Dat kan leiden tot tandvleesontsteking en andere gebitsproblemen.

Ook leefstijl speelt een rol. Roken vergroot de kans op tandvleesproblemen en veel suiker binnenkrijgen stimuleert de groei van bacteriën in de tandplak. Door je gebit goed te verzorgen en regelmatig naar de tandarts of mondhygiënist te gaan, kun je vaak intensieve behandelingen voorkomen.

Uit ons onderzoek blijkt dat een verwijzing naar de mondhygiënist vooral overtuigt als patiënten weten waarop die is gebaseerd. Door vragen te stellen over de reden van een verwijzing, de verwachte winst voor je gebit en de gevolgen als je niet gaat, krijg je beter zicht op wat er nodig is. Zo verandert een bezoek aan de mondhygiënist van een automatisme in een bewuste keuze. ■

Je ervaring delen?

Stuur je reactie naar
lezerspost@consumentenbond.nl.
We kunnen deze opnemen
in de rubriek Reacties.

Smaakt dit naar meer?

Word lid en krijg direct toegang tot alle
onafhankelijke tests en informatie.

